

MODEL ODPOWIEDZI – WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

WYJAŚNIENIA DO MODELU

W zadaniach otwartych odpowiedzi w modelu są odpowiedziami proponowanymi. Uznajemy każdą poprawną merytorycznie odpowiedź. W zadaniach zamkniętych należy bezwzględnie stosować schemat punktowania . Wyjątkiem są te zadania, gdzie przed proponowanymi odpowiedziami znajduje się „np.” – oznacza to bowiem możliwość innego sformułowania odpowiedzi niż proponowana w modelu. Zapisy w nawiasach kwadratowych oznaczają alternatywne odpowiedzi ucznia. W nawiasach okrągłych występują pojęcia i sformułowania niekonieczne w formułowaniu przez ucznia poprawnej odpowiedzi.

W zadaniach od 1 do 4 po 1 punkcie za każdą poprawną odpowiedź.

Zadania: 1. – b , 2. – a, 3.– a, 4. – b

W zadaniach od 5 do 7 po 1 punkcie za wskazanie wszystkich poprawnych odpowiedzi.

Zadania: 5. – F, P, F

6. – F, P, F

7. – F, F, P

Zadanie 8. - Po 1 punkcie za podanie każdej poprawnej nazwy organizacji międzynarodowej

Mapa 1 – Trójkąt Weimarski

Mapa 2 – CEFTA [Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu]

Zadanie 9. - 2 punkty za wskazanie 3 praw, 1 punkt za wskazanie 2 praw

2, 5, 6

Zadanie 10. - 2 punkt za podanie 4 terminów, 1 punkt za podanie 3 terminów

- a) Internalizacja [uwewnętrznienie]
- b) (społeczeństwo) postindustrialne [przemysłowe]
- c) Kontrkultura
- d) (bezrobocie) strukturalne

Zadanie 11. – 1 punkt za wszystkie poprawne odpowiedzi

prawo ziemi, prawo krwi

Zadanie 12. – 2 punkty za 4 poprawne odpowiedzi, 1 punkt za 3 poprawne odpowiedzi

1 – Konstytucja , 2 – rozporządzenia , 3 – uchwały, 4 – akty prawa miejscowego

Zadanie 13. – 1 punkt za wskazanie wszystkich poprawnych odpowiedzi

Janusz Kochanowski, Ewa Łętowska, Andrzej Zoll

Zadanie 14. – 1 punkt za poprawne sformułowanie zależności. Punktowana jest każda poprawnie sformułowana zależność.

np.

Im wyższe wykształcenie, tym wyższe poparcie Polaków dla integracji europejskiej.

Im niższe wykształcenie, tym mniejsze poparcie Polaków dla integracji europejskiej.

Zadanie 15. – 2 punkty za 8 poprawnych wpisów, 1 punkt za 5 poprawnych wpisów

Typ więzi – **pierwotne, wtórne**

Dostęp – **inkluzywne [otwarte, ograniczone]**

Charakter więzi – **formalne, nieformalne**

Wielkość – **małe, wielkie**

Zadanie 16 .

a) – 1 punkt za wymienienie 4 funkcji kary , punktowane wszystkie poprawne merytorycznie odpowiedzi

np. – represyjna, wychowawcza, ochronna, regulacyjna

b) – 1 punkt za każdą poprawną merytorycznie odpowiedź, złożoną z 2 elementów – wyjaśnienie rozumienia zdania Autora oraz określenie jego postawy.

np. Obecnie sprawcy – zdaniem Autora – są przekonani, że nie zostaną złapani, gdyż organa ścigania są mało skuteczne. Ponadto sądy wymierzają łagodne wyroki, które nie odstraszą przestępców. Autor jest zwolennikiem rygoryzmu karnego.

c) 1 punkt za przedstawienie własnego stanowiska wraz z uzasadnieniem

d) 1 punkt za podanie 2 powodów z tekstów

- zwiększy się przekonanie o nieuchronności i surowości kary wśród przestępców

- społeczeństwo przekona się, że funkcjonariusze publiczni i osoby, które im pomagają są pod szczególną opieką prawa

Zadanie 17.

a) – 1 punkt za wskazanie wszystkich elementów:

wykrywalność przestępstw, szybkość wymierzania kary, wiek sprawcy, sposób określania wskaźników przestępczości

b) - 1 punkt za każdą poprawną merytorycznie odpowiedź, sformułowaną w oparciu o tekst, np:

Kary często są wymierzane po upływie zbyt długiego czasu od popełnienia przestępstwa. Kara jest wówczas traktowana jako zemsta a nie represja, nie pełni więc funkcji odstraszającej.

Zadanie 18. – 1 punkt za podanie 4 poprawnych merytorycznie argumentów, np:

Argumenty „za”	Argumenty „przeciw”
- surowa kara odstraszy potencjalnych naśladowców czynu	- sprawca jest młody i surowa kara może źle wpłynąć na jego rozwój
-sprawca nauczy się poszanowania prawa	- wyrok miał charakter pokazowy – sprawca stał się ofiarą systemu

Zadanie 19.

a) 1 punkt za wskazanie 4 powodów spośród następujących:

- Polacy uważają, że prawo jest niesprawiedliwe i nieskuteczne
- administracja publiczna lekceważy prawo
- nieprzestrzeganie prawa daje Polakom większe możliwości życiowe
- Polacy są negatywnie nastawieni do świata i społeczeństwa, a co się z tym wiąże do reguł prawnych
- prawo nie oddzieliło wyraźnie RP od PRL – dlatego ludzie nadal łamią prawo, według schematu, który znają z socjalizmu.

b) 1 punkt za poprawną odpowiedź, zawierającą wytłuszczone elementy:

Prawo jest **napisane niestarannie**, jest **niejasne** i **mało logiczne**, pełne **błędów**, **przygotowane** przez osoby przypadkowe, **nie przez specjalistów**.

c) 1 punkt za poprawne wskazanie 2 czynników historycznych nie występujących w Tekście 2, np.

łamanie prawa przez zaborców, łamanie prawa przez okupanta hitlerowskiego

Zadanie 20.

Temat 1.

a) Wyjaśnienie pojęcia „rygoryzm prawny” – 1 punkt

- b)** Podanie 3 poprawnych merytorycznie argumentów „za” rygoryzmem prawnym
- 3 punkty

np.

- zwiększenie szacunku dla prawa
- spodziewany spadek przestępczości
- lęk przed skazaniem na ciężką i nieuchronną karę

- c)** podanie 3 poprawnych merytorycznie argumentów „przeciw” rygoryzmowi prawnemu – 3 punkty

np.

- represyjność kary nie zawsze odstrasza
- surowa kara może przyczynić się do demoralizacji jednostki zamiast do jej resocjalizacji
- taniej zapobiegać przestępstwom niż utrzymywać skazanych w więzieniach przez długi czas

- d)** prezentacja własnego stanowiska – 1 punkt

- e)** podanie 2 argumentów, innych niż przytaczane wcześniej, popierających własne stanowisko – 2 punkty

- f)** wykorzystanie źródeł – po 2 punkty za każde poprawnie wykorzystane źródło

- g)** kompozycja - praca trójdzielna – 1 punkt

- h)** brak błędów językowych i ortograficznych – 1 punkt

- i)** poprawna stylistyka – 1 punkt

- j)** praca estetyczna – 1 punkt

Temat 2.

- a)** Prezentacja własnego stanowiska – 1 punkt

- b)** Podanie 5 argumentów poprawnych merytorycznie, popierających własne stanowisko – 5 punktów

- c)** Przedstawienie stanu prawnego w Europie i w Polsce odnośnie kary śmierci – wymienienie konkretnych dokumentów i organizacji – 4 punkty

- d)** Wykorzystanie źródeł – po 2 punkty za każde poprawnie wykorzystane źródło

- e)** kompozycja - praca trójdzielna – 1 punkt

- f)** brak błędów językowych i ortograficznych – 1 punkt

- g)** poprawna stylistyka – 1 punkt

- h)** praca estetyczna – 1 punkt